UGO
verkennend vmbo

AANWEZIGHEIDS-PROTOCOL

‘De groep is pas compleet als iedereen er is’

Schooljaar 2026-2027

Inleiding

Op UGO vinden wij het belangrijk dat al onze leerlingen op school zijn. Ons motto is: *de groep is pas compleet als iedereen er is*. Samen, leerlingen, ouders, coaches, docenten en de rest van het personeel, zijn wij verantwoordelijk voor de aanwezigheid onze leerlingen. Om het bovenstaande zo goed mogelijk te organiseren proberen wij zo effectief mogelijk de aanwezigheid van onze leerlingen te bevorderen.

Vanuit onderzoek van het NJI over potentie van preventie blijkt dat effectieve preventie bij kinderen en jongeren problemen kan voorkomen. Dit om te voorkomen dat incidenteel verzuim kan leiden tot problematisch verzuim. Wij willen daarom graag dat onze leerlingen zo veel mogelijk aanwezig zijn op school.

Het doel van het opstellen van ons aanwezigheidsprotocol is het bevorderen van de aanwezigheid van de leerlingen bij ons op school. Wij gunnen het onze leerlingen om zo veel mogelijk op school te zijn en onderwijs te volgen. Ons doel is samen met de leerling te werken aan diens ontwikkeling, zodat zij een passend diploma kunnen halen bij ons op school en zich verder kunnen ontwikkelen in onze maatschappij.

De aanwezigheid van leerlingen is niet alleen een taak van school, maar voor alle betrokkenen, denk aan leerling, ouder(s)/verzorger(s), de gemeente en overige betrokkenen. Samen (met alle betrokkenen) zijn wij verantwoordelijk voor de ontwikkelkansen van de leerling in het onderwijs.

Preventief werken op UGO

Zoals hierboven beschreven werken wij preventief op UGO. We werken met de driehoek van aanwezigheid. We focussen ons met name op een sterke basis. Immers: hoe sterker de basis, hoe steviger het fundament van de piramide. Vervolgens worden per laag in de piramide interventies ingezet om de aanwezigheid van de leerlingen te bevorderen.

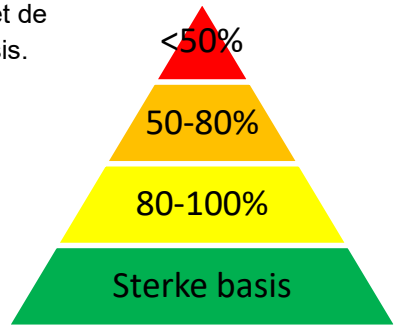

Sterke basis

Het NJI geeft hierbij een aantal aandachtspunten genoemd voor scholen op het gebied van aanwezigheid. Wij proberen in de basis zoveel mogelijk vanuit deze kaders te werken:

- *De docent investeert in een goede werkrelatie met de leerling, sluit aan bij de leerstijl van de leerling en hanteert een goed klassenmanagement met duidelijke regels, normen en verwachtingen voor gewenst gedrag van leerlingen.*
- *Coaches/mentoren investeren in een goede informele relatie met hun coach/mentorleerlingen. Door een steunfiguur te zijn en een vertrouwensband op te bouwen, krijgt de leerling meer binding met school en het gevoel dat iemand er voor hem is. Bij problemen zijn leerlingen dan eerder geneigd om bij de coach/mentor het hart te luchten dan alles voor zich te houden. Investeer als school in het coach-/mentorschap als een vak op zich.*
- *De school hanteert een helder spijbelbeleid: de verzuimregistratie is op orde, bij spijbelen komt er direct een gesprek, er gelden duidelijke sancties en de school neemt op tijd contact op met de leerplichtambtenaar of functionaris van het Doorstroompunt.*
- *Onze school doet actief aan vroegsignalering en handel meteen als er signalen van verzuim zijn. Voer preventieve gesprekken en wees alert op signalen dat leerlingen geen verbinding (meer) voelen met school. Wanneer er signalen zijn dat een leerling dreigt uit te vallen, ga met ouders en leerlingen in gesprek. Zo wordt erger voorkomen (website NJI, zie bronnenlijst).*

Daarnaast willen wij om de aanwezigheid te bevorderen ouders actief informeren over ons aanwezigheidsbeleid. Tijdens de eerste ouderavond wordt het beleid gedeeld met alle ouder(s)/verzorger(s) en vervolgens naar iedereen opgestuurd zodat iedereen op de hoogte is van de gemaakte afspraken. Ook de leerlingen worden met de start van het schooljaar en na de kerstvakantie geïnformeerd over de afspraken die we met elkaar gemaakt hebben rondom aanwezigheid. We willen gezamenlijk optrekken omdat de aanwezigheid van onze leerlingen een gedeelde verantwoordelijkheid is. Het is voor ons belangrijk is dat iedereen er is, *want de groep is pas compleet als iedereen er is.*

Schoolafspraken

In alle gevallen is de coach/mentor samen met de leerling en ouders verantwoordelijk voor de aanwezigheid van de leerling op school. De coach/mentor checkt met regelmaat de aanwezigheidsstaat van de leerlingen uit zijn klas (minimaal 1 keer per week). De coach zet de juiste acties in om zo de aanwezigheid van de leerlingen uit zijn klas te bevorderen. De aanwezigheidscoördinatoren ondersteunen de coaches/mentoren in hun taak van het bevorderen van de aanwezigheid van de leerlingen.

Als er sprake is van achterliggende problematiek dan kan de coach/mentor en de ondersteuningscoördinator inschakelen om samen met alle betrokkenen te kijken wat nodig is om de leerling te helpen/begeleiding om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen op school en de aanwezigheid te bevorderen.

Alle genomen stappen worden door betrokkenen in SOM genoteerd.

Leerplichtkaders rond aanwezigheid

Op basis van de leerplichtwet zijn we als school wettelijk verplicht om (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim vanaf 16 uur in 4 weken te melden.

Verzuim is onder te verdelen in de volgende soorten:

- Absoluut verzuim: de leerplichtige jongere staat niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling.
- Relatief verzuim: de leerplichtige jongere staat wel ingeschreven bij een onderwijsinstelling maar onttrekt zich aan de regels van aanwezigheidsplicht. Er kan hierbij een onderscheid gemaakt worden tussen zorg- en luxeverzuim.
- Luxe verzuim: de leerplichtige jongere blijft zonder toestemming van school weg vanwege extra vakantie of familiebezoek.
- Naast genoemde soorten van ongeoorloofd verzuim kennen we verzuim wat veroorzaakt wordt door achterliggende problematiek, denk aan bijvoorbeeld leerproblemen, leerstoornissen, sociaal-emotionele problemen- of stoornissen, gedragsproblemen of -stoornissen, gezondheidsproblemen (fysiek/psychisch/psychiatrisch) of gezinsproblemen. Dit noemen we signaalverzuim.

Met verzuim wordt zowel ongeoorloofd, onbekend als ziekteverzuim bedoeld. Ook wordt niet op tijd in de les verschijnen en verwijderd worden uit de les aangemerkt als verzuim en zijn daarom opgenomen in dit protocol. Op UGO zijn we actief bezig met de implementatie van de MAZL methode. De wens is om deze methode in het schooljaar 2026-2027 compleet te hebben ingevoerd op UGO (zie Protocol MAZL in het vademecum).

Wettelijk kader

In het aanwezigheidsprotocol is het wettelijk kader leidend. Naast de wettelijke regel van 16 uur verzuim in 4 weken opeenvolgende lesweken is in het aanwezigheidsprotocol van UDO en UGO een aantal andere indicatoren opgenomen. Ook het niet op tijd in de les verschijnen en ziekmeldingen en de daaropvolgende acties worden beschreven in het aanwezigheidsprotocol.
Het aanwezigheidsprotocol is niet vervangend ten opzichte van de wettelijke regels maar aanvullend. Meldingen bij het verzuimloket (DUO) worden gedaan wanneer wettelijke regels worden overtreden.

Leerplichtwet

Kinderen van 5 tot 16 jaar zijn leerplichtig. Zo kunnen zij zich voorbereiden op de maatschappij en de arbeidsmarkt. Jongeren die na hun 16e jaar nog geen startkwalificatie hebben, moeten tot hun 18e onderwijs volgen. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2 of hoger).

Betrokkenen

Bij het terugdringen van het verzuim zijn naast de leerling en ouder(s)/verzorger(s) verschillende medewerkers binnen UGO betrokken, de aanwezigheidscoördinatoren, docenten, coach/mentor, teamleider, medewerkers van het expertisepunt en/of ondersteuningscoördinatoren. Als externen zijn de leerplichtambtenaar, jeugdarts en School Maatschappelijk Werk direct betrokken. Indirect kunnen verschillende vormen van hulpverlening betrokken raken.

Afspraken

Ongeoorloofd afwezig (zie ook stroomdiagram, bijlage 1)

De leerling is niet op school zonder dat deze is afgemeld door ouder(s)/verzorger(s). Is er sprake van ongeoorloofd verzuim dan wordt onderzocht waar de leerling is. De aanwezigheidscoördinator maakt afspraken met de leerling over het inhalen van de gemiste uren.

- Is een leerling 6 uur of meer ongeoorloofd afwezig geweest in een periode van 4 weken, dan neemt de coach (telefonisch) contact op met ouders om het verzuim van de leerling te bespreken. Coach noteert reden van afwezigheid en gemaakte afspraken met ouders/verzorgers in SOM.
- Is een leerling 9 uren ongeoorloofd afwezig geweest in 4 weken dan heeft de coach een gesprek met ouders en leerling over het verzuim op school. De gemaakte afspraken worden in SOM genoteerd.
- Als een leerling 16 uur verzuimt in een periode van 4 weken zal de aanwezigheidscoördinator een melding maken bij leerplicht via DUO. Ouders worden hiervan schriftelijk en/of telefonisch op de hoogte gebracht. De aanwezigheidscoördinator brengt dit onder de aandacht bij de mentor/coach en deze neemt vervolgens contact op met thuis.

Niet op tijd in de les (zie ook stroomdiagram, bijlage 2)

Alle niet op tijd in de les meldingen worden in SOM geregistreerd.

- Wanneer een leerling voor de 4e tot de 7e keer ongeoorloofd niet op tijd in de les is verschenen stuurt de aanwezigheidscoördinator een brief en komt de leerling de eerstvolgende dag een half uur eerder op school. De leerling meldt zich bij de aanwezigheidscoördinator. Ook heeft de coach hierover een gesprek met de leerling.
- Als de leerling voor de 8e tot de 11e keer niet op tijd in de les komt moet de leerling een uur nakomen. De aanwezigheidscoördinator plant deze uren met de leerling in, de voorkeur is het om deze uren aan het einde van de dag te plannen. Ook heeft de coach hierover een gesprek met de leerling en noteert de afspraken in SOM.

- Als een leerling 12 keer niet op tijd in de les is verschenen meldt de aanwezigheidscoördinator dit bij de leerplichtambtenaar via DUO. Ouders worden hiervan schriftelijk en/of telefonisch op de hoogte gebracht door de mentor/coach. De aanwezigheidscoördinator houdt de mentor/coach op de hoogte. Ook heeft de coach hierover een gesprek met de leerling.

Bij het niet op tijd in de les zijn wordt uitgegaan van 2 perioden in het schooljaar, van de zomer- tot de kerstvakantie en van de kerst- tot de zomervakantie.

Een leerling heeft te allen tijde met een niet op tijd in de les briefje het recht om de les verder te volgen. Na 30 minuten te laat in de les krijgen leerlingen geen niet meer op tijd in de les briefje. De leerling kan dan zelfstandig aan de slag met de lesstof.

Lesverwijderingen

Bij ons op school worden in principe ***geen*** leerlingen uit de les verwijderd. Er geldt hiervoor een uitzondering en dat is wanneer de veiligheid van de docent, de leerling en/of de groep niet meer gewaarborgd kan worden. Hierover wordt meer geschreven in het document 'afspraken verwijderingen en escalatieladder' dat in het vademecum staat. De verdere afhandeling van deze procedure wordt niet in dit protocol beschreven maar ligt bij de directie van de school.

Bronnen

- https://www.nji.nl/voortijdig-schoolverlaten-en-verzuim/wat-werkt#preventie (geraadpleegd op 27-06-2023)

Bijlage 1: Stroomdiagram “ongeoorloofd afwezig”

< 6 lesuren per 4 weken aaneengesloten	- Uren worden dubbel ingehaald	verzuimen stopt?
> 6 lesuren per 4 weken aaneengesloten	- Coach heeft telefonisch contact met ouders - Leerling haalt gemiste tijd dubbel in	verzuimen stopt?
9 lesuren per 4 weken aaneengesloten	- Coach heeft een gesprek met ouders en leerling - Leerling haalt uren dubbel in	verzuimen stopt?
16 lesuren per 4 weken aaneengesloten	- DUO melding bij leerplicht, ouders worden schriftelijk op de hoogte gesteld - Leerling haalt de uren dubbel in	verzuimen stopt?

Afspraken en gesprekverslagen worden genoteerd in SOM. In alle gevallen wordt gekeken of achterliggende problematiek oorzaak kan zijn van het verzuim en waar nodig wordt de ondersteuningscoördinator ingeschakeld.

Bijlage 2: Stroomdiagram “niet op tijd in de les zonder goede reden”

- Afspraken en gesprekverslagen worden genoteerd in SOM
- Een leerling heeft ten alle tijden het recht om met een te laat briefje de les verder te volgen
- Het jaar is opgedeeld in 2 periodes: van zomer tot kerstvakantie en van kerst tot zomervakantie